

ק"פ 39181/10/19 - יואב יצחק, עיתונות זהב בע"מ נגד אביגדור ליברמן, מפלגת ישראל ביתנו מ.ר, היועץ המשפטי לממשלה

בית משפט השלום בפתח תקווה

ק"פ 39181-10-19 מפלגת ישראל ביתנו ואח' נ' עיתונות זהב בע"מ ואח'
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט אליאנא דניאלי
המבקשים (הנאשמים)	1. יואב יצחק
	2. עיתונות זהב בע"מ
נגד	
המשיבים (הקובלים)	1. אביגדור ליברמן 2. מפלגת ישראל ביתנו מ.ר
משיב פורמלי	היועץ המשפטי לממשלה

החלטה

בפני בקשה לפי סעיף 108 בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ"), במסגרתה מתבקש להורות למשיב הפורמלי, היועץ המשפטי לממשלה, להעביר לעיון ב"כ הנאשמים חומרים הנוגעים להדלפות עבור הקובלים, וכן חומרים הנוגעים לחשדות ו/או טענות להעברות כספים לקובל 1, מתוך חומר החקירה בפרשיות הידועות כ"פרשת ישראל ביתנו" ו"פרשת נתיבי ישראל".

הרקע העובדתי

כנגד הנאשמים הוגשה קובלנה המייחסת להם שני אישומים, במסגרתם נטען כי עברו עבירות על חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה - 1965 (להלן: "חוק איסור לשון הרע").

במסגרת האישום הראשון מיוחסת לנאשמים פרסום כתבה במסגרתה נטען כי קצינה בכירה במשטרה הדליפה מידע מחקירות רגישות עבור הקובל 1, הגם שלטענתו אף גורם במשטרה לא הדליף עבורו מידע מחקירה כלשהי, במישרין או בעקיפין.

במסגרת האישום השני מיוחסות לנאשמים פרסום כתבות העוסקות בפרוייקט הקמת היישוב "נווה תמרים". בכתבות נטען לקשר של בניו של הקובל עם יזם המעורב בהקמת היישוב, והובעה בין היתר תהייה אשר למעורבות הקובל, כשר הביטחון, בהסרת התנגדות משרד הביטחון להקמת היישוב.

טענות הנאשמים

הנאשמים הגישו עובר להגשת בקשה זו בקשה לקבלת חומרי חקירה מכוח סעיף 74(ב) בחסד"פ.

הקובלים צירפו לתגובתם לאותה בקשה מספר מסמכים, ובהם החלטת נציב תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות (להלן: "הנציב"), מיום 11.5.20, באשר לפנייתו של הנאשם בשאלה מדוע לא התבצעו חקירות הנוגעות לקובל בשתי הפרשיות האמורות (ישראל ביתנו ונתיבי ישראל).

נטען כי מהחלטת הנציב התברר כי קיימים חומרים הנוגעים באופן ישיר להדלפת חומרים מהמטרה עבור הקובלים בשנים האחרונות, ומכאן, לשיטת הנאשמים, שעסקינן בחומרים הקשורים במישרין לאישום הראשון בקובלנה. כאשר לטענת הקובלים, אף גורם משטרתי לא הדליף מידע מחקירת מטרה עבור הקובל, וכאשר מהחלטת הנציב עולה שנחקרו הדלפות במסגרת פרשת ישראל ביתנו עבור הקובל - הרי שמדובר בחומר רלוונטי, אשר לכל הפחות יכול לסייע בגיבוש טענות ההגנה של הנאשמים.

כן נטען, כי הנציב התבקש לבחון מדוע לא זומן הקובל לחקירה במטרה, הגם שמהראיות עלה כי חלק מכספי השוחד נשוא החקירה, יועדו לקובל. בנסיבות אלו נטען כי גם חומרי החקירה דן נוגעים ישירות לטענות בדבר שמם הטוב של הקובלים, ולפיכך רלוונטיים לקובלנה.

בהקשר לכך הוטעם כי מאחר שהקובלים עצמם העבירו לידי הנאשמים את החלטת הנציב כחלק מחומר החקירה הרלוונטי, הרי שגם החומרים שנאספו ואשר עומדים בבסיס החלטת הנציב, רלוונטים להגנה.

מאחר שקובל 1 לא נחקר ולא זומן לשימוע בפרשות אלה, חומרי החקירה לא הועברו לידי ואינם מצויים בידו. לפיכך התבקש לעשות שימוש בסמכות מכח סעיף 108 בחסד"פ, ולהורות על העברת החומרים מידי היועץ המשפטי לממשלה לידי הנאשמים.

תגובת הקובלים

הקובלים טוענים כי דין הבקשה להידחות על הסף וכן לגופה. הם סומכים טענתם הן על חלופי המועדים שנקבעו בהחלטות בית המשפט (ר' פרוטוקול הדין מיום 21.6.20), והן לגופו של ענין כאמור.

אשר למועד הגשת הבקשה, נטען כי לא די בכך שהבקשה הוגשה לאחר המועדים שנקבעו בדיון, אלא גם שהחלטת הנציב מכוחה מבוקשים החומרים עסקה בשתי תלונות שהוגשו על ידי הנאשם בעצמו, אשר ביקש לבחון מדוע לא נפתחה חקירה נגד קובל. מהחלטת הנציב עולה כי הנאשם עצמו צירף תמלילי חקירה שונים ותמליל שיחות טלפון, ולפיכך נהיר כי הנאשמים מחזיקים מזה חודשים ארוכים, ועוד טרם האירועים הרלוונטיים לקובלנה, את החומרים שהיוו בסיס לתלונותיהם בפני הנציב, ואשר לשיטתם מהווים בסיס לבקשה זו.

זאת ועוד - החלטת הנציב ניתנה ביום 11.5.20, ופורסמה על ידי הנאשם באתר האינטרנט שבבעלותו בו ביום. מכאן, שהנאשמים הישוו את הגשת הבקשה הנוכחית ללא הנמקה, הגם שלמעשה יכולים היו להגישה יחד עם הבקשה מכח סעיף 74 בחוק, ולטעון לה במועד הדיון הקודם.

לגופו של עניין, עיון בהחלטת הנציב מגלה כי בפרשת "ישראל ביתנו" נחקר חשד להדלפה לצד ג' אודות חקירה המתקיימת נגדו ונגד שני ראשי מועצות בדרום, ולא נגד הקובל. משכך, אין בחומר החקירה המבוקש רלוונטיות להליך.

עוד נטען בהקשר זה, כי החלטת הנציב מתייחסת גם לדברים שהעביר המשנה לפרקליט המדינה לעניינים פלייליים, עו"ד מומי למברגר, בעניין זה, ולדבריו כי החומרים עליהם מתבססים הנאשמים בפנייתם מהווים עדות שמועה אשר נסתרה. לפיכך, עסקינן בחומרים שממילא אינם קבילים כראיה ואינם יכולים להתקבל במסגרת הליך מכח סעיף 108 בחסד"פ, נוכח העובדה שעל המותב שדן בתיק להיחשף לראיות קבילות בלבד.

אשר לפרשה השנייה אליה היפנו הנאשמים, נטען כי אין המדובר בהדלפות, ולחומר החקירה אין רלוונטיות להליך הנדון.

ב"כ הקובלים הדגישו כי הקובל עצמו לא נחקר - באזהרה או בכלל בפרשיות הנידונות, ולפיכך אין הצדקה להעברת החומר מאותן פרשיות לידי הנאשמים. נטען כי אף הנאשמים עצמם אינם טוענים לקיומו של קשר ענייני בין אותן פרשות לבין הקובלנה שבפניי, וכי הם ניסו להצדיק את בקשתם בכך שמדובר בחומר שיש בו כדי להשליך על שמם הטוב של הקובלים. אלא ששאלת שמם הטוב של הקובלים, דינה להתברר, אם בכלל, במסגרת הראיות לעונש ככל שיורשעו הנאשמים, בהתאם לסעיף 22 בחוק איסור לשון הרע. לפיכך, גם מטעם זה נטען כי אין מקום להיעתר לבקשה.

דין והכרעה

לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה, כמו גם בחומרים שצורפו לבקשות קודמות בתיק זה, נמצא כי דין הבקשה להידחות, ואסביר טעמיי.

במסגרת הבקשה הקודמת, שעניינה בסעיף 74 בחסד"פ, עמדתי על חשיבותה של זכות הגילוי והעיון בחומרי חקירה, כחלק מזכות היסוד של הנאשם. הבהרתי כי באמצעות גילוי חומרי החקירה, יכול הנאשם לבחון את הראיות שבכוונת התביעה להסתמך עליהן ולהכין את הגנתו. בכך יש כדי לשרת אף את התכלית של הוצאת האמת לאור, ואת זכות הנאשם למשפט הוגן.

במסגרת הבקשה הנוכחית עותרים הנאשמים לקבל לידיהם חומר אשר אינו מוגדר כחומר חקירה, ואשר אין חולק כי אינו מצוי בחזקת הקובלים.

סעיף 108 בחסד"פ נועד לאפשר קבלת חומר אשר אף אם אינו מהווה חלק מ"חומרי החקירה", הוא עשוי לסייע למי מהצדדים בהליך, וזו לשונו:

"בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט, לצוות על עד שהוזמן או על כל אדם אחר להמציא לבית המשפט במועד שיקבע בהזמנה או בצו, אותם מסמכים הנמצאים ברשותו ושפורטו בהזמנה או בצו."

נפסק כי נאשמים יכולים לקבל לידיהם חומר כאמור, ככל שהוא רלוונטי לשאלות שבמחלוקת (ראה לעניין זה בש"פ 9305/08 פלוני ואח' נ' בית ספר אל מאמוניה לבנות ואח', ניתן ביום 3.12.08 (פורסם בנבו)).

על בית המשפט לבחון את מהות החומר, בהתחשב בכך שהחומרים מצויים ברשותו של צד ג' שאינו צד להליך הפלילי, ולאבחן בין חומר חקירה כהגדרתו, לחומר הנמצא ברשותו של צד ג' ואשר העברתו לידי הנאשמים עלולה לפגוע בו או באינטרסים הקשורים בו (ר' בש"פ 2565/17, מדינת ישראל נ' פלוני, ניתן ביום 11.5.17 (פורסם בנבו)).

עוד יאמר, טרם הכרעה, כי לצורך הדיון הנוכחי הוסכם על הצדדים כי הגם שעסקין בהליך של קובלנה, יחולו על הצדדים הזכויות והחובות החלות במסגרת הליך פלילי המנוהל על ידי המדינה. לפיכך, אכן עומדת לרשות הנאשמים האפשרות לפנות לבית המשפט מכח סעיף 108 בחסד"פ, כבכל הליך פלילי.

עם זאת, הגם שמצויים אנו במסגרת קובלנה פלילית בה עסקין על דרך הכלל בסכסוך הנוגע לאינטרס אישי של הקובל, הרי שאין משמעות הדבר כי אך בשל כך זכאי נאשם לחובת גילוי נרחבת וללא גבולות. זאת שכן אף במסגרת קובלנה פלילית, על בית המשפט לשקול ולבחון את היקף תחולתה של חובת הגילוי, ואת הרלוונטיות של החומר המבוקש להליך.

בהתאם להלכה הפסוקה, על המבקש צו מכוח סעיף 108 בחסד"פ מוטל הנטל להציג תשתית ראשונית המבססת את טענתו ומצדיקה להעמיד לעיונו את החומר המבוקש.

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת ההלכות בסוגיה דנן, באתי כאמור לכלל מסקנה כי אין מקום להיעתר לבקשה.

הקובלנה, המהווה בסיס להליך שבפניי, מייחסת לנאשמים פרסום לשון הרע, בכך שפרסמו כי קצינה בכירה במשטרה הדליפה מידע מחקירות רגישות עבור הקובל. כן נטען כי בניו של הקובל מעורבים בעסקים עם יזם אשר לכאורה קיבל הטבה ממשרד הביטחון, בעת שהקובל כיהן כשר הביטחון.

הנאשמים פנו אל נציב תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, וביקשו כי יבחן בין היתר מדוע לא נפתחה חקירה בחשד להדלפת מידע הנוגע לפרשת ישראל ביתנו מבכירים במשטרה לבכירים בקובלת ובהם לקובל, וכן מדוע לא זומן הקובל לחקירה בפרשת נתיבי ישראל, נוכח ראיות מהן עולה לכאורה כי חלק מכספי שוחד יועדו עבורו.

הנאשמים נענו על ידי הנציב במענה מנומק, כי אין מקום לפתיחת חקירה כאמור. ראשית יצוין בהקשר זה כי חזקה שלו היה אכן חשד ממשי כנגד הקובלים, היתה המשטרה פועלת וחוקרת כנדרש. שנית, ובאופן פרטני - נענו הנאשמים באופן

פוזיטיבי, כי הדבר נשקל וחרף זאת אין מקום לחקירה אותה ביקשו.

מההחלטה עולה עוד כי המשנה לפרקליט המדינה הבהיר בתשובתו לנציב כי הגם שבשתי החקירות נחקרו מאות מעורבים, לא התגבשה תשתית ראייתית אשר מצדיקה את חקירת הקובל, ועמדה זו מקובלת על הנציב.

בנסיבות אלו, ובמסגרת האיזון אותו על בית המשפט לערוך בין הזכויות השונות, שקלתי האם יש מקום להורות ליועץ המשפטי לממשלה להעביר לעיוני את מלוא החומר הנידון, טרם מתן ההחלטה בבקשה. ואולם לאחר בחינת הסוגיה, באתי לכלל מסקנה כי אין מקום לעשות כן - עסקינן בחומר ראיות רב, במסגרתו נחקרו מאות מעורבים במסגרת שתי פרשיות שונות. החומר נבחן על ידי הפרקליטות, ובחלקו גם על ידי הנציב, ונמצא כי אין בו אף כדי להצדיק קבלת גרסה מאת הקובל.

מתגובת הקובלים עולה כי במסגרת חקירת פרשת "ישראל ביתנו" נחקר חשד להדלפה לצד ג', שאינו הקובל, אודות חקירה המתקיימת נגדו ונגד אחרים שאינם הקובל. מכאן, שאין קשר ענייני בין אותה חקירה לבין הטענות שנטענו בכתבה, כאילו נחקר חשד לפיו קצינת משטרה הדליפה מידע לקובל.

כן עלה מהחלטת הנציב, כי חלק מהחשדות התברר למעשה כעדות מפי השמועה, אשר אין בה כדי להצדיק ולו גביית גרסה מאת הקובל.

לא למותר לציין כי עסקינן בשתי פרשיות שונות, במאות הודעות שניגבו מעדים, בתיקים אשר לגרסת הנאשמים עצמם ייתכן כי עדיין מתנהלים, ובחשש אינהרנטי לפגיעה בפרטיות עדים, ואף לשיבוש מהלכי משפט ככל שעסקינן בכתבי אישום שטרם נידונו.

בנסיבות אלו, איני מוצאת שניתן להתייחס אל החומרים המצויים בידי היועץ המשפטי לממשלה או בידי הנציב משום חומרים הרלוונטים לקובלנה שבפניי, ואיני מוצאת כי יש מקום להעביר חומרים אלו לבחינת בית המשפט, נוכח העדר קשר ממשי בין אותן פרשיות לבין הקובלנה הנידונה.

טרם סיום, לא למותר לציין גם כי מהחלטת הנציב עולה כי התלונה הוגשה על ידי הנאשם לנציב ביום 20.11.19, קרי לאחר הגשת הקובלנה שבפניי.

בהתחשב במכלול האמור לעיל, ובהלכה לפיה אל לבית המשפט לאפשר "מסע דיג" - במסגרתו יקבלו הנאשמים לידיהם חומרי חקירה בהיקפים נרחבים אשר אינם רלוונטים לקובלנה שבפניי - נדחית הבקשה.

